

## Karar Sayısı : 2016/8791

Ekli “2016 Yılında Yapılacak Tarımsal Desteklemelere İlişkin Karar”ın yürürlüğe konulması; Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 21/4/2016 tarihli ve 5040 sayılı yazısı üzerine, 5488 sayılı Tarım Kanununun 19 uncu maddesine göre, Bakanlar Kurulu’nca 25/4/2016 tarihinde kararlaştırılmıştır.

**Recep Tayyip ERDOĞAN**  
CUMHURBAŞKANI

Ahmet DAVUTOĞLU

Başbakan

N. KURTULMUŞ

Başbakan Yardımcısı

M. ŞİMŞEK

Başbakan Yardımcısı

Y. AKDOĞAN

Başbakan Yardımcısı

L. ELVAN

Başbakan Yardımcısı V.

L. ELVAN

Başbakan Yardımcısı

B. BOZDAĞ

Adalet Bakanı

S. RAMAZANOĞLU

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

V. BOZKIR

Avrupa Birliği Bakanı

F. IŞIK

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

S. SOYLU

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

F. G. SARI

Çevre ve Şehircilik Bakanı

V. EROĞLU

Dışişleri Bakanı V.

M. ELİTAŞ

Ekonomi Bakanı

B. ALBAYRAK

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

A. Ç. KILIÇ

Gençlik ve Spor Bakanı

F. ÇELİK

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

B. TÜFENKÇİ

Gümrük ve Ticaret Bakanı

E. ALA

İçişleri Bakanı

C. YILMAZ

Kalkınma Bakanı

M. ÜNAL

Kültür ve Turizm Bakanı

N. AĞBAL

Maliye Bakanı

N. AVCI

Millî Eğitim Bakanı

İ. YILMAZ

Millî Savunma Bakanı

V. EROĞLU

Orman ve Su İşleri Bakanı

M. MÜEZZİNOĞLU

Sağlık Bakanı

B. YILDIRIM

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

## 2016 YILINDA YAPILACAK TARIMSAL DESTEKLEMELERE İLİŞKİN KARAR

### Amaç ve kapsam

**MADDE 1-** (1) Bu Karar, çevreye duyarlı tarımsal üretimi yaygınlaştırmak, bitkisel üretimi tehdit eden hastalık ve zararlı organizmalara karşı karantina önlemi olarak tavsiye edilen alternatif uygulamaları, biyolojik ve biyoteknik mücadeleyi desteklemek, verimi ve kaliteyi yükseltmek, uygulanan politikaların etkinliğini sağlamak, sektörün öncelikli problemlerinin çözümüne katkıda bulunmak, sürdürülebilirliği sağlamak ve tarımsal kayıtların güncel tutulması amacıyla hazırlanmış olup; süt regülasyonu uygulamasında en az iki yıl, araştırma geliştirme projelerinde beş yıl olmak üzere, 2016 yılında uygulanacak olan tarımsal desteklemelere ilişkin hususları kapsar.

### Alan bazlı destekler

**MADDE 2-** (1) 2016 Yılı Çiftçi Kayıt Sistemine dâhil olan çiftçilere alan bazlı olarak mazot ve gübre destekleme ödemesi yapılır.

Sıra No	Mazot ve Gübre Desteği	(TL/da)
1	Mazot ve Gübre	11

(2) Bitkisel üretimde 2016 yılı üretimleri için Çiftçi Kayıt Sistemine ve Organik Tarım Bilgi Sistemine kayıtlı olarak organik tarım faaliyeti yapmış çiftçilerin geçiş iki süreci ve üzeri üretimlerine destekleme ödemesi yapılır. Organik Tarım Bilgi Sistemine ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı (Bakanlık) ilgili kayıt sistemlerine kayıtlı olarak organik arı yetiştiriciliği yapan çiftçilere aşağıda belirtilen birim miktarlarda organik tarım destekleme ödemesi yapılır.

Sıra No	Organik Tarım Desteği	(TL/da)
1	1. Kategori Üretim	100
2	2. Kategori Üretim	70
3	3. Kategori Üretim	30
4	4. Kategori Üretim	10

Sıra No	Organik Hayvancılık Desteği	(TL/kovan)
1	Arılı Kovan	10

(3) İyi tarım uygulamaları yapan çiftçilere, Çiftçi Kayıt Sisteminde oluşturulacak icmaller üzerinden aşağıda belirtilen birim miktarlarda destekleme ödemesi yapılır.

Sıra No	İyi Tarım Desteği	(TL/da)
1	Meyve, Sebze	50
2	Örtüaltı	150
3	Süs Bitkileri, Tıbbi Aromatik Bitkiler	100

(4) 31/12/2015 tarihli ve 29579 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Dağıtım Sistemindeki Kayıpların Azaltılmasına Dair Tedbirler Yönetmeliğinde belirtilen yüksek kayıplı elektrik dağıtım şirketleri kapsamına giren ve 2016 yılında Diyarbakır, Şanlıurfa, Mardin, Batman, Siirt, Şırnak illerinde tarımsal amaçlı sulamada kullanılan elektrik için; fark ödemesi desteklerine konu ürünlerde çiftçinin alacağı bitkisel üretime konu destek ödemelerine ödeme zamanında bloke konular ve çiftçinin muvafakati ile dağıtım şirketine aktarılır. Kalan kısım çiftçiye ödenir.

#### **Türkiye Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modeline göre fark ödemesi destekleri**

**MADDE 3-** (1) 29/6/2009 tarihli ve 2009/15173 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türkiye Tarım Havzalarının Belirlenmesine İlişkin Kararın eki listede yer alan otuz adet tarım havzasında, 2016 yılı üretim sezonunda üretilen ve satışı yapılan ürünlere fark ödemesi desteği yapılır. Yapılacak destekleme ödemeleri, her bir havza için söz konusu listede belirtilen ürünlerle sınırlıdır.

(2) Tarım Havzaları Üretim ve Destekleme Modelinde öngörülen havzalarda, 2016 yılı ürünü; yağlık ayçiçeği, kütlü pamuk, soya fasulyesi, kanola, aspir, dane mısır, buğday, arpa, çavdar, yulaf, tritikale, çeltik, kuru fasulye, nohut ve mercimek ürünlerinde tarımsal veriler ve uydu görüntüleri, zeytinyağında tarımsal veriler kullanılarak belirlenecek olan verim değerlerine göre, pamukta yurt içinde üretilip sertifikalandırılan tohumları kullanma şartı aranarak, destekleme ödemesi yapılır.

(3) Aşağıda belirtilen ürünlere karşılığında gösterilen miktarlarda; ayrıca, 2016 yılında, sözleşmeli yağlık ayçiçeği, aspir, kanola ve soya fasulyesi üretimi yapan üreticilere fark ödemesi desteğine ilave olarak aşağıda belirtilen miktarlarda destekleme ödemesi yapılır.

Sıra No	Fark Ödemesi Destekleri	(Krş/kg)	Sözleşmeli üretime ilave (Krş/kg)
1	Yağlık Ayçiçeği	40	6
2	Kütlü Pamuk	75	-
3	Soya Fasulyesi	60	3
4	Kanola	50	4
5	Aspir	55	9
6	Dane mısır	2	-
7	Buğday, Arpa, Yulaf, Çavdar, Triticale	5	-
8	Çeltik	10	-
9	Kuru Fasulye, Nohut, Mercimek	30	-
10	Zeytinyağı	80	-
11	Çay	13	-

(4) Yeraltı suyu kullanılan ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği yerlerdeki parsellerde 2016 yılında ekimi yapılan dane mısır alanları, fark ödemesi desteğinden yararlandırılmaz, bahse konu alanlarda mercimek ve nohut için fark ödemesi desteğinde %50 ilave destek ödenir.

(5) Patates sigili hastalığı görülen 14 ilde (Adana, Afyonkarahisar, Aksaray, Artvin, Ankara, Bursa, Gümüşhane, Iğdır, Kayseri, Nevşehir, Niğde, Ordu, Sivas ve Trabzon) ve güvenlik kuşağında alternatif ürün olarak; aspir, kanola, soya fasulyesi ve yağlık ayçiçeği üretimi yapan üreticilere, aldığı fark ödemesi desteğine % 50 ilave ödeme yapılır.

(6) Desteklemelerden; Çiftçi Kayıt Sisteminde özlük, ürün, arazi bilgileri kayıtlı olan ve ekli listede belirtilen havzalarda yer alan, arazilerinde desteklemeye esas ürünleri ürettiği Bakanlık il ve ilçe müdürlüklerince tespit edilen ve belirlenecek yasal süre içerisinde destekleme başvurularını yapan kamu kurum ve kuruluşları hariç gerçek ve tüzel kişiler yararlanır.

(7) Destekleme ödemelerine esas arazi büyüklüğü, başvuru sahibinin Çiftçi Kayıt Sisteminde kayıtlı arazilerinin büyüklüğünü aşamaz. Üreticiler, doğrudan Çiftçi Kayıt Sistemi üzerinden yürütülen fark ödemesi desteklemelerine ilişkin olarak, Çiftçi Kayıt Sisteminde kayıtlı oldukları yer dışında başvuru yapamaz.

(8) Yaş çay üreticilerine yapılacak fark ödemesi desteği, 2/4/2012 tarihli ve 2012/3067 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen ve üretime izin verilen çay alanlarında Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü (ÇAYKUR) tarafından düzenlenip kontrolleri yapılan çay ruhsatları üzerinden yapılır.

### Hayvancılık destekleri

**MADDE 4-** (1) Buzağı/malak desteği; programlı aşuları tamamlanmak kaydıyla 4 ay ve üzeri buzağılara/malaklara 350 TL, soy kütüğü desteği 500 TL olarak ödenir. Döl kontrolü kapsamında testlerini tamamlamış boğaların buzağılarına ilave 50 TL ödenir.

Sıra No	Buzağı/Malak Desteği	(TL/baş)
1	4 ay ve üzeri buzağı/malak (81 il)	350
2	Soy kütüğü (81 il)	500
3	Döl kontrolü	50 (İlave)

(2) Üretmiş olduğu çiğ sütü, 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik kapsamındaki süt işleme tesislerine satan, 7 nci maddede belirtilen hayvancılık örgütlerinden birine üye olan üreticilere; soğutulmuş veya gıda mevzuatına uygun olarak pazarlanmış inek sütüne, üretici örgütleri üzerinden pazarlanan soğutulmuş inek sütüne, manda, koyun ve keçi sütüne farklı olmak üzere Bakanlığın belirleyeceği dönemler ve birim fiyatlar üzerinden ödeme yapılır. Ayrıca, ıslah amaçlı kalite standardına ilave ödeme yapılır.

Bakanlığın belirlediği tarihten itibaren 16/4/2015 tarihli ve 29328 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çiğ Sütün Sözleşmeli Usulde Alım Satımına İlişkin Yönetmelik hükümlerine uygun olarak düzenlenen sözleşmesini Süt Kayıt Sistemine kayıt ettirmeyenler çiğ süt desteklemesinden yararlandırılmaz.

Üretmiş olduğu çiğ sütü, üretici örgütleri aracılığı ile çiğ süt olarak Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğüne satan veya bu Kurum ile yapılan sözleşme çerçevesinde süt tozuna çeviren üreticiler, çiğ süt desteklemesinden yararlandırılır.

Süt regülasyonu uygulamasına yönelik destekleme 2016 yılından başlamak üzere 2 yıl süre ile uygulanır.

(3) Bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı, yurt içinde doğmuş, besi süresini tamamlamış erkek sığırlarını (manda dâhil), mevzuatına uygun kesimhanelerde kestiren, sözleşmeli besicilik yapan yetiştiricilere 1-300 baş arası kestirdikleri hayvan başına 200 TL destekleme ödemesi yapılır.

(4) Çoban (sürü yöneticisi istihdamı) desteği uygulaması kapsamında, 250 küçükbaş ve üzeri (koyun-keçi) anaç hayvan varlığına sahip işletmelere 5.000 TL ödenir.

(5) Damızlık koyun-keçi yetiştiriciliği yapan, damızlık koyun-keçi yetiştiricileri birliklerine üye, hayvanları Bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı yetiştiricilere, anaç hayvan başına 25 TL/baş ödeme yapılır.

(6) Tiftik keçisi yetiştiriciliğinin teşvik edilmesi ve tiftik üretiminin artırılması için üretmiş oldukları tiftiği, Tiftik ve Yapağı Tarım Satış Kooperatifleri Birliği (Tiftikbirlik), Tiftikbirlik'e bağlı kooperatifler veya Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliklerine satan yetiştiricilere 22 TL/kg ödeme yapılır.

(7) İpekböceği yetiştiriciliğinde ücretsiz tohum sağlayan Koza Tarım Satış Kooperatifleri Birliğine (Kozabirlik) kutu başına, ürettiği yaş ipekböceği kozasını satan yetiştiricilere aşağıda belirtilen miktarda ödeme yapılır.

Sıra No	İpekböceği Desteği	(TL/adet/kg)
1	Tohum (kutu) (adet)	50
2	Yaş koza (kg)	40

(8) Arı yetiştiriciliği yapan ve 7 nci maddede belirtilen merkez birliği düzeyinde örgütlenmiş yetiştirici birlikleri ve/veya üretici birliklerine üye olan üreticilere, Bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı olma şartı ile kovan başına aşağıda belirtilen miktarda ödeme yapılır.

Sıra No	Arıcılık Desteği	(TL/adet)
1	Arılı kovan	10

(9) Yem bitkileri desteğinde;

a) Çiftçi kayıt sistemine kayıtlı arazileri üzerinde kaba yem üretmek amacıyla yem bitkileri ekilişi yapan üreticilere, yapay çayır mera için üretim yaptıkları ilk yıl, çok yıllık yem bitkilerinden yonca için 4 yıl ve korunga için 3 yıl süreyle, tek yıllık yem bitkileri ekilişlerinde ise üretim yaptıkları yıl için belirlenen destekleme birim fiyatları üzerinden, ürünü hasat etmeleri kaydıyla dekar başına aşağıda belirlenen miktarlarda ödeme yapılır.

b) Patates siğili hastalığı görülen 14 ilde (Adana, Afyonkarahisar, Aksaray, Artvin, Ankara, Bursa, Gümüşhane, Iğdır, Kayseri, Nevşehir, Niğde, Ordu, Sivas ve Trabzon) ve güvenlik kuşağında alternatif ürün olarak yem bitkileri üretimi yapan üreticilere 2016 yılı için yem bitkileri desteklemelerine ilave olarak %50 destekleme ödemesi yapılır.

c) Yeraltı sularının yetersiz seviyede ve su kısıtı olduğunun Bakanlıkça tespit edildiği yerlerdeki parsellerde, 2016 yılında ekimi yapılan fiğ, macar fiği, burçak ve mürdümük için yem bitkisi desteğine ilave olarak %50 destek ödenir.

Sıra No	Yem Bitkileri Desteği	(TL/da)
1	Yonca (sulu)	60 TL/da/yıl
2	Yonca (kuru)	35 TL/da/yıl
3	Korunga	45 TL/da/yıl
4	Tek yıllıklar	40
5	Silajlık tek yıllıklar	55
6	Silajlık mısır (sulu)	90
7	Silajlık mısır (kuru)	45
8	Yapay çayır-mera	150
9	Patates siğili görülen alanlarda yem bitkileri desteği	Aldığı desteğe ilave %50

(10) Doğal polinasyonu sağlamak amacıyla Bakanlık kayıt sistemlerine kayıtlı seralarda, bombus arısı kullanan yetiştiricilere koloni başına aşağıda belirtilen miktarda ödeme yapılır.

Sıra No	Bombus Arısı Desteği	(TL/koloni)
1	Bombus arısı	60

(11) 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu kapsamında belirlenen hayvan hastalıkları tazminatı, miktarı il ve ilçelerde oluşturulan yerel kıymet takdir komisyonu tarafından belirlenerek hayvan sahiplerine ödenir.

(12) Bakanlıkça programlanan aşı uygulamaları sonrasında oluşan atıklar için hayvan sahiplerine, aşağıda belirtilen miktarda atık desteği ödemesi yapılır.

Sıra No	Atık Desteği	(TL/baş)
1	Büyükbaş hayvan atıkları (aşılama sonrası)	400
2	Küçükbaş hayvan atıkları (aşılama sonrası)	100

(13) Hastalıklardan ari işletmeler için sağlık sertifikasına sahip olan süt sığıri işletmelerinde bulunan, damızlık boğalar dışındaki, altı ay yaşın üzerindeki erkek hayvanlar hariç, tüm sığırlar için hayvan sahiplerine aşağıda belirtilen miktarda ödeme yapılır. Ari sığır başına ödeme birim miktarları 500 başa kadar tam, 501 baş ve üzeri için % 50'sine karşılık gelen tutarın ödenmesi suretiyle uygulanır. Bu desteklemeden yararlanan işletmelere soy kütüğü desteği ve döl kontrolü hariç olmak üzere birinci fıkrada belirtilen ödemeler yapılmaz. Ayrıca, Onaylı Süt Çiftliği Sertifikasına sahip olan işletmelerdeki ari işletme desteği alan tüm sığırlar için, ilave olarak hayvan başına aşağıda belirtilen miktarda ödeme yapılır.

Sıra No	Hastalıktan Ari İşletme Desteği	(TL/baş)
1	Hastalıktan ari işletme	200
2	Onaylı süt çiftliği	60 (İlave)

(14) Hayvan hastalıkları ile mücadele çerçevesinde, Bakanlıkça belirlenen programlı aşılama için uygulayıcılara (işletme sorumlusuyla irtibatlandırılmak kaydıyla) aşağıda belirtilen birim miktarlarda ödeme yapılır.

Sıra No	Aşı Desteği	(TL/baş)
1	Şap Aşısı (Büyükbaş)	0,75
2	Şap Aşısı (Küçükbaş)	0,50
3	Brucellosis (Büyükbaş)	1,50
4	Brucellosis (Küçükbaş)	0,50
5	Küpe Uygulama Desteği	1

(15) Ülkemizde bitkisel üretime arız olan zararlı organizmalara karşı biyolojik ve/veya biyoteknik mücadelenin yaygınlaştırılması ile kimyasal ilaç kullanımının azaltılması amacıyla

örtü altında ve açık alanda aşağıda belirtilen birim fiyatlarda biyolojik ve biyoteknik mücadele desteği ödemesi yapılır.

Sıra No	Biyolojik ve Biyoteknik Mücadele Desteği	(TL/da)
1	Biyoteknik mücadele desteği	110
2	Biyolojik mücadele desteği	350
<b>Örtüaltı paket toplamı</b>		<b>460</b>
3	Biyoteknik mücadele desteği	35
4	Biyolojik mücadele desteği	35
<b>Açık alanda paket toplamı</b>		<b>70</b>

(16) Su ürünleri yetiştiriciliği yapanlara, su ürünleri kayıt sistemine kayıtlı olmak şartıyla, kilogram başına, aşağıda belirtilen miktarlara göre doğrudan üreticiye olmak üzere destekleme ödemesi yapılır.

Denizlerde Bakanlıkça belirlenmiş olan aynı potansiyel alanda, aynı baraj gölünde veya bölgelere ayrılmış baraj göllerinde aynı bölge içerisinde, aynı gerçek veya tüzel kişilere ait birden fazla yetiştiricilik işletmesi var ise bu işletmeler tek bir işletme olarak kabul edilir ve destekleme ödemesi buna göre yapılır. Bir işletmenin faydalanabileceği en fazla miktar yılda 500.000 kg olup; 250.000 kg'a (250.000 kg dâhil) kadar kısmına aşağıda belirtilen miktarın tamamı, 250.001-500.000 kg olan kısmı için ise %50'si tutarında destekleme ödemesi yapılır.

Ülkemizde bulunan mevcut su kaynaklarından maksimum şekilde yararlanmak için suyun sınırlı olduğu yerlerde su ürünlerinin ve farklı balık türlerinin üretimini sağlamak amacı ile kapalı sistem üretim yapanlara aşağıda belirtilen miktarda ödeme yapılır.

Sıra No	Su Ürünleri Desteği	(TL/kg)	
1	Alabalık	250.000 kg'a kadar (250.000 kg dâhil)	0,65
		250.001-500.000 kg	0,325
2	Yeni türler	250.000 kg'a kadar (250.000 kg dâhil)	1
		250.001-500.000 kg	0,5
3	Midye	0,05	
4	Kapalı sistem üretim	0,50	

(17) Balıkçı gemisi desteği, su ürünleri kaynaklarının korunması, sürdürülebilir işletilmesi ve stoklar üzerindeki av baskısının azaltılması amacıyla, su ürünleri ruhsat tezkeresine sahip on metre ve üzerindeki balıkçı gemisi sahiplerine, gemilerinin avcılıktan çıkarılması karşılığında, gemi boyuna göre aşağıda belirtilen miktarda destekleme ödemesi yapılır. Bu desteklemeden yararlanarak avcılıktan çıkarılan gemiler hakkında Bakanlık her türlü tasarrufa yetkilidir.

Sıra No	Balıkçı Gemisi Desteği	(TL/adet)
1	10-20 (metre)	10.000
2	21-30 (metre)	15.000
3	31-34 (metre)	20.000
4	35-45 (metre)	30.000
5	46 ve üzeri (metre)	35.000

(18) Hayvan genetik kaynaklarının yerinde korunması ve geliştirilmesi amacıyla Bakanlıkça uygulanan proje kapsamındaki yetiştiricilere, koruma ve geliştirme sürüleri için büyükbaş ve küçükbaş hayvanlarda farklı olmak üzere hayvan başına, arıcılıkta ise kovan başına aşağıda belirtilen miktarlarda ödeme yapılır. Bu desteklemeden yararlandırılan sığırlar (manda dâhil) için birinci fıkrada belirtilen ödemeler, koyun-keçiler için beşinci fıkrada belirtilen ödemeler ve kovanlar için sekizinci fıkrada belirtilen ödemeler yapılmaz.

Sıra No	Hayvan Gen Kaynakları Desteği	(TL/baş/kovan)	
1	Büyükbaş hayvan koruma	550	
2	Küçükbaş hayvan koruma	80	
3	Sığır pedigrili koruma	800	
4	Arı koruma	40	
5	Halk elinde küçükbaş hayvan ıslahı	Elit sürü yavru	70
		Taban sürü yavru	40
6	Halk elinde manda ıslahı	850	
7	Damızlığa ayrılan manda yavrusu	200	
8	Damızlık erkek materyal (koç ve teke)	200	

(19) 25/9/2014 tarihli ve 29130 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğü Ana Statüsünün 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına binaen; ihtiyaç duyulması halinde, Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğünün piyasaya müdahale amacıyla yapmış olduğu alımların bedelinin Hayvancılık Genel Müdürlüğünce ödenmesi için 2016 yılı tarımsal destekleme bütçesine “müdahale alımları desteği” adı altında 45.000.000 TL’ye kadar ek ödenek verilir.

#### **Telafi edici ödeme destekleri**

**MADDE 5-** (1) Patates siğili görülen alanlar ile patates siğili için oluşturulan güvenlik kuşağındaki alanlarda, karantina önlemi olarak alternatif ürün yetiştirilmesi veya nadasa bırakılması durumunda, çiftçi kayıt sistemine dâhil olan çiftçilere dekar başına 110 TL destek verilir. Destekleme ödemesi aynı parsele 3 yılda bir defa ödenir. 3 yılı kapsayacak ödeme 2016 yılında yapılır. Patates siğili ile bulaşık alanlarda, ödemeye esas yıllarda, alternatif ürün olarak patates ve solanaceae familyasına ait bitkiler ile toprak parçası taşıyacak yumrulu bitkiler, fide ve fidan gibi üretim materyalleri dışındaki bitkisel ürünleri yetiştiren veya nadasa uygulayan çiftçiler ile oluşturulan güvenlik kuşağında patates, tohumluk, fide, fidan dışında diğer tüketim amaçlı alternatif ürünleri yetiştiren ya da nadasa bırakan çiftçiler destekleme ödemelerinden yararlanır.

#### **Diğer tarımsal amaçlı destekler**

**MADDE 6-** (1) Yurt içi sertifikalı tohum kullanım ve sertifikalı fidan/çilek fidesi ve standart fidan kullanım destekleri; sürdürülebilirlik ilkesi çerçevesinde kaliteye, teknoloji kullanımına ve çevre koruma önceliklerine göre bitkisel üretim faaliyetinde, sertifikalı tohumluk kullanımının yetersiz olduğu bazı türlerde yurt içinde üretilip sertifikalandırılan tohum, fidan, çilek fidesi ve standart fidan kullanan Çiftçi Kayıt Sisteminde kayıtlı olan çiftçilere, 2016 yılı ekim/dikimleri için dekar başına aşağıda belirtilen miktarlarda yapılır.



(2) Çiftçi Kayıt Sisteminde kayıtlı olan ve sertifikalı sanayiye yönelik meyve çeşitleri fidanı kullanan çiftçilere, aldığı desteğe ilave olarak aşağıda belirtilen miktarda destekleme ödemesi yapılır.

(3) Patates siğili görülen 14 ilde (Adana, Afyonkarahisar, Aksaray, Artvin, Ankara, Bursa, Gümüşhane, Iğdır, Kayseri, Nevşehir, Niğde, Ordu, Sivas ve Trabzon) ve güvenlik kuşağında sertifikalı/standart fidan kullananlara ilave olarak aşağıda belirtilen miktarda destekleme ödemesi yapılır.

(4) Geleneksel zeytin bahçelerinin rehabilitasyonu desteği kapsamında Çiftçi Kayıt Sisteminde kayıtlı olan çiftçilere dekar başına aşağıda belirtilen miktarda destekleme ödemesi yapılır.

Sıra No	Yurt içi Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği	(TL/da)
1	Buğday, Arpa	8,5
2	Yonca, Yer Fıstığı	15
3	Tritikale, Yulaf, Çavdar	6
4	Çeltik	8
5	Nohut, Kuru Fasulye, Mercimek, Soya Fasulyesi	20
6	Susam, Kanola, Aspir	4
7	Patates	80
8	Korunga, Fiğ, Yem Bezelyesi	10
9	Orijinal ve üstü tohumluk kullananlar	İlave %50

Sıra No	Yurt içi Sertifikalı Fidan, Çilek Fidesi ve Standart Fidan Kullanım Desteği	Standart (TL/da)	Sertifikalı (TL/da)
1	Bodur meyve fidan türleri ile bahçe tesisi	150	400
2	Yarı bodur meyve fidan türleri ile bahçe tesisi	150	350
3	Bağ, zeytin ve diğer meyve fidanları ile bahçe tesisi	100	280
4	Aşılama ile çeşit değiştirme	-	250
5	Virüsten arı fidanlara ilave olarak	50	100
6	Sertifikalı çilek fidesi	-	350
7	Antepfıstığı anacı ile bahçe tesisi	100	280
8	Patates siğili görülen alanlarda ve güvenlik kuşağında fidan kullanımı	Aldığı desteğe %50 ilave	Aldığı desteğe %50 ilave
9	Sanayiye yönelik çeşitlerde ilave destek	-	Aldığı desteğe %50 ilave
10	Geleneksel zeytin bahçelerinin rehabilitasyonu		100

(5) Tohumculuk sektörünün uluslararası rekabete uygun bir şekilde gelişmesini sağlamak için, yurt içi tohum üretiminin yetersiz olduğu bazı türlerde, yurt içinde sertifikalı tohum üreten/ürettiren ve sertifikalandıran, yurt içinde satışını gerçekleştiren Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluşu olarak kabul edilen, Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı gerçek ve tüzel kişilere, 2016 yılında ürettikleri tohumlar için aşağıda belirtilen miktarlarda destekleme ödemesi yapılır.

Sıra No	Yurt içi Sertifikalı Tohum Üretim Desteği	(TL/kg)
1	Buğday, Patates	0,10
2	Arpa, Tritikale, Yulaf, Çavdar	0,08

3	Çeltik		0,25
4	Nohut, Kuru Fasulye, Mercimek, Aspir		0,50
5	Korunga, Fiğ, Yem Bezelyesi		0,75
6	Soya		0,35
7	Kanola		1,20
8	Susam		0,60
9	Yonca		2
10	Yer Fıstığı		0,80
11	Orijinal ve Üstü Tohumluk Üretimi	Orijinal / Temel 2-3	Aldığı desteğe %50 İlave
		Orijinal / Temel 1	Aldığı desteğe %100 İlave
		Ön Elit / Elit	Aldığı desteğe %500 İlave
		Süper Elit	Aldığı desteğe %2000 İlave

(6) Sertifikalı sınıfında tüm çeşitlerde sertifikalı fidan üretimi yapan, bunların yurt içinde satışını gerçekleştiren, Bakanlık tarafından yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluşu olarak kabul edilen, Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı gerçek ve tüzel kişilere 2016 yılında ürettikleri aşılı ve aşısız fidan adedi başına aşağıda belirtilen miktarlarda destekleme ödemesi yapılır.

Sıra No	Yurt İçi Sertifikalı Fidan Üretim Desteği	Aşılı (TL/Adet)	Aşısız (TL/Adet)
1	Sertifikalı Sınıfında Tüm Çeşitler	1	0,5

(7) Çiftlik Muhasebe Veri Ağı sisteminin yaygınlaştırılması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla, Bakanlıkça belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde 81 ilde örnek olarak seçilen işletmeler arasından belirlenecek 6.000 işletmeye, işletme başına 425 TL ödenir.

(8) Ülkenin tarımsal yayım ve danışmanlık sisteminin çoğulcu, etkin ve verimli bir yapıya kavuşmasını sağlamak amacıyla, Bakanlıkça yetkilendirilerek tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti sunan ziraat odası ve üretici örgütlerine, işletme bazlı danışmanlık yapmak üzere istihdam ettiği azami iki tarım danışmanı için destekleme ödemesi yapılır. Ziraat odası ve üretici örgütlerine istihdam edilen her bir tarım danışmanı için 20.000 TL tarımsal yayım ve danışmanlık desteği 12 aylık hizmet sunumuna bağlı olarak eşit iki dilim halinde ödenir. Destekleme kapsamında tarımsal danışmanlık hizmeti alabilecek tarımsal işletmeler, tarımsal yayım ve danışmanlık hizmeti verecek tarım danışmanı ve kuruluşlar, destekleme ödemesi kriterleri, destekleme ödemesi yapılacak kuruluşlar, denetleme ve cezaların uygulanması, desteklemenin geri alınması ve desteklemeden yararlanamayacaklar ile diğer hususlar Bakanlıkça çıkarılacak tebliğle belirlenir.

(9) Bakanlığın ve tarım sektörünün ihtiyaç duyduğu öncelikli konulara ilişkin bilgi ve teknolojilerin geliştirilmesi ve bunların çiftçiler ile tarımsal sanayicilere aktarılması amacıyla, Bakanlıkça uygun görülen araştırma geliştirme (AR-GE) projelerine 2016-2020 yılları içinde destekleme ödemesi yapılır.

### Kesinti oranı

**MADDE 7-** (1) Yetiştirici örgütlerine üyelik şartı aranan destekleme ödemelerinde, merkez birliğini kurmuş olan; 5996 sayılı Kanuna göre kurulmuş ıslah amaçlı yetiştirici birlikleri ve/veya 29/6/2004 tarihli ve 5200 sayılı Tarımsal Üretici Birlikleri Kanununa göre kurulmuş üretici birlikleri ve/veya 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanuna göre kurulmuş, kuruluşuna Bakanlıkça izin verilen, hayvancılık faaliyeti yürüten tarımsal amaçlı kooperatif üyelerinden; hak ettikleri desteklerden hizmet bedeli olarak aşağıda belirtilen oranlarda "Çiftçi Örgütlerini Güçlendirme" adı altında kesinti yapılır. Kalan miktar yetiştiricilerin hesabına ödenir. Tabloda belirtilmeyen uygulamalar için Bakanlıkça oran belirlenir.

Hizmet Bedeline Konu Destek	Oran (%)
Koyun- Keçi Desteği	%2'si il birliklerine, bu bedelin içinden %5'i merkez birliğine
Buzağı/Malak/Besi Desteği	%3'ü il/ilçe birliklerine, bu bedelin içinden %5'i merkez birliğine
Arıcılık Desteği	%2'si il birliklerine, bu bedelin içinden %20'si merkez birliğine
Su Ürünleri Desteği	%2'si birim kooperatif veya il/ilçe birliklerine, bu bedelin içinden %20'si üst kooperatif veya merkez birliğine
Süt Primi Ödemesi	%3'ü birim kooperatif, il/ilçe birliğine, bu bedelin içinden %5'i üst/ bölge kooperatif veya merkez birliğine
Tiftik/Yapağı- Koza/İpekböceği	%3'ü birim kooperatiflere, bu bedelin içinden %20'si üst/bölge kooperatif veya merkez birliğine

### Finansman ve ödemeler

**MADDE 8-** (1) 2 nci maddenin birinci fıkrasında yer alan mazot ve gübre desteği ile ikinci fıkrasında yer alan organik tarım ve üçüncü fıkrasında yer alan iyi tarım desteği ödemeleri için gerekli finansman 2017 yılı tarımsal destekleme bütçesinden karşılanır.

(2) 3 üncü maddede yer alan fark ödemesi desteği 2017 yılı bütçesinden ödenir. 2016 yılı bütçesinden kaynak sağlandığı takdirde hububat ve bakliyat desteği ödemelerine yılı içinde başlanır.

(3) 3 üncü maddede yer alan yaş çay fark ödemesi ile ilgili olarak üstlendiği hizmetlerden dolayı üreticilere ödenen destek tutarının %0,1'i oranında hizmet komisyonu ÇAYKUR'a ayrıca ödenir.

(4) 4 üncü maddenin birinci fıkrasında yer alan buzağı/malak desteğinin ödemesi 2017 yılı bütçesinden karşılanır. 2016 yılı bütçe imkânları uygun olduğu takdirde ödeme 2016 yılında başlar.

(5) 4 üncü maddenin; ikinci, üçüncü, altıncı, yedinci, onbirinci, onikinci, onüçüncü, ondördüncü, onsekizinci fıkraları uyarınca yapılacak yılı ödemeleri için gerekli kaynak, Bakanlığın 2016 yılı bütçesinde hayvancılık desteklemeleri için ayrılan kaynaktan, diğer fıkraları uyarınca yapılacak desteklemelerin ödemeleri ise 2017 yılı bütçesinde hayvancılık desteklemeleri için ayrılacak ödenekten sağlanır.

(6) 5 inci maddede yer alan patates siğili görülen alanlarda ve güvenlik kuşağında uygulanacak destek 2016 yılı bütçesinden ödenir.

(7) 6 ncı maddede yer alan yurt içi sertifikalı tohum kullanım desteği kapsamında, 2016 yılı ekilişlerine ait destekleme ödemeleri Bakanlığın 2016 yılı tarımsal destekleme bütçesinden ödenmeye başlanır. Yurt içi sertifikalı/standart fidan kullanım desteği, patates siğili hastalığı görülen alanlarda ve güvenlik kuşağında sertifikalı/standart fidan kullanım desteği, virüsten ari fidanlara ilave destek ve sanayilik çeşitlerde ilave olarak verilecek desteklere ait 2016 yılı dikimlerine ait destekleme ödemeleri, geleneksel zeytin bahçelerinin

rehabilitasyonu desteği ile yurt içi sertifikalı fidan üretim desteği ve yurt içi sertifikalı tohum üretim desteği 2016 yılı üretimlerine ait destekleme ödemeleri için gerekli finansman 2017 yılı tarımsal destekleme bütçesinden karşılanır.

(8) 6 ncı maddenin yedinci fıkrasında yer alan çiftlik muhasebe veri ağı sistemi katılım desteği ve dokuzuncu fıkrasında yer alan AR-GE projeleri desteği 2016 yılı bütçesinden ödenir.

(9) 6 ncı maddenin sekizinci fıkrasında yer alan tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerinin desteklenmesi ödemeleri ile 4 üncü maddesinin onbeşinci fıkrasında yer alan biyolojik ve biyoteknik mücadele desteği ödemeleri 2016 yılı bütçesinden karşılanır. Kaynak yetersizliği nedeniyle yapılamayan destekleme ödemeleri ile örtüaltı bitkisel üretimdeki biyolojik ve biyoteknik mücadele uygulamalarının tüm yıl içerisinde devam etmesi nedeniyle ödemesi ertesi yıla kalan destekleme ödemeleri bir sonraki yıl bütçesinden yapılır.

(10) 4 üncü maddenin ondokuzuncu fıkrasında yer alan Et ve Süt Kurumu Genel Müdürlüğünün piyasaya müdahale amacıyla yapmış olduğu alımların bedelinin Hayvancılık Genel Müdürlüğüne ödenmesi için 2016 yılı tarımsal destekleme bütçesine “müdahale alımları desteği” adı altında 45.000.000 TL’ye kadar ek ödenek verilir.

(11) Bakanlık; ödemelere esas olacak ürünlerin özelliklerine göre ihtiyaç duyulacak belgeleri belirlemeye ve değiştirmeye, fark ödemesi desteklemelerine esas başvuru sürelerini belirlemeye, ödemeye esas bu Kararın yürütülmesine ilişkin diğer düzenlemeleri yapmaya, uygulama esaslarını belirlemeye, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğü ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile birlik ve kooperatiflerle hizmetlerinden yararlanmak üzere protokol yapmaya yetkilidir.

(12) Destekleme ödemeleri; tebliğlerle belirlenen ilgili birimler tarafından yapılacak iş ve işlemlerin ardından, ödemeye esas icmallerin elektronik ortamda T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğüne iletilmesi ile birlikte Bakanlık tarafından gerekli kaynağın Bankaya aktarılmasından sonra yapılır.

(13) Destekleme ödemeleri için gerekli finansman, bütçenin ilgili harcama kaleminden tahsis edilerek karşılanır. Bu Kararın uygulanmasıyla ilgili olarak, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Genel Müdürlüğüne hizmetlerinden dolayı, ödenen destekleme tutarının % 0,2’si komisyon olarak ayrıca ödenir.

(14) Bu Karar kapsamında yapılan tarımsal destekleme ödemeleri kamu kaynağı olduğundan hak sahibinin hesabına aktarılmadan önce, haciz/icra, temlik ve benzeri işlemler yapılmaz.

#### **Desteklerden yararlanamayacak olanlar**

**MADDE 9-** (1) Bu Karar kapsamındaki desteklemelerden, 6 ncı maddenin dokuzuncu fıkrasındaki AR-GE proje destekleri hariç olmak üzere kamu kurum ve kuruluşları yararlanamaz.

#### **Denetim, haksız ödemelerin geri alınması ve hak mahrumiyeti**

**MADDE 10-** (1) Destekleme ödemelerinin denetimini sağlayacak tedbirleri almaya Bakanlık yetkilidir. Bu amaçla yapılacak çalışmalarda gerektiğinde diğer kamu kurum ve kuruluşları ile kooperatifler, ziraat odaları ve birliklerin hizmetlerinden yararlanır.

(2) Uygulama tebliğinde belirlenen ilgili birimler, kendilerine ibraz edilen belgelerin kontrolünden ve kendi hazırladıkları belgelerden sorumlu olacaktır. Bu yükümlülüğü yerine getirmeyerek haksız yere ödemeye neden olanlar ile ödemelerden haksız yere yararlanmak üzere sahte veya içeriği itibarıyla gerçek dışı belge düzenleyen ve kullananlar hakkında gerekli cezai, hukuki ve idari işlemler yapılır.

(3) Haksız yere yapılan destekleme ödemeleri, ödeme tarihinden itibaren 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 51 inci

maddesinde belirtilen gecikme zammı oranları dikkate alınarak hesaplanan kanunî faizi ile birlikte anılan Kanun hükümlerine göre geri alınır. Haksız ödemenin yapılmasında ödemeyi sağlayan, belge veya belgeleri düzenleyen gerçek ve tüzel kişiler, geri alınacak tutarların tahsilinde müştereken sorumlu tutulurlar.

(4) Bu Kararla belirlenen destekleme ödemelerinden, 5996 sayılı Kanun gereği ödenen hayvan hastalıkları tazminatı ve idari hata sonucu düzenlenen belgelerle yapılan ödemeler hariç olmak üzere, haksız yere yararlandığı tespit edilen üreticiler ile idari hata sonucu sehven yapılan fazla ödemeyi iade etmeyen üreticiler beş yıl süreyle hiçbir destekleme programından yararlandırılmazlar.

#### Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar

**MADDE 11-** (1) Bu Kararın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Bakanlık tarafından çıkarılacak tebliğlerle belirlenir.

#### Yürürlük

**MADDE 12-** (1) Bu Karar, 1/1/2016 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

#### Yürütme

**MADDE 13-** (1) Bu Karar hükümlerini Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı yürütür.

### LİSTE

NO	HAVZA ADI	FARK ÖDEMESİ KAPSAMINDA DESTEKLENEN ÜRÜNLER
1	Güney Marmara Havzası	Arpa, Buğday, Çavdar, Çeltik, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Kütlü Pamuk, Nohut, Soya Fasulyesi, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf, Zeytinyağı
2	Batı Karadeniz Havzası	Arpa, Buğday, Çavdar, Çeltik, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf, Zeytinyağı
3	Kuzeybatı Anadolu Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Çeltik, Dane Mısır, Kuru Fasulye, Nohut, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf
4	Doğu Karadeniz Havzası	Buğday, Çavdar, Çay, Dane Mısır, Kanola
5	Karasu – Aras Havzası	Arpa, Buğday, Çavdar, Dane Mısır, Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf
6	Kuzey Marmara Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Çeltik, Kanola, Kuru Fasulye, Dane Mısır, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf, Zeytinyağı
7	Büyük Ağrı Havzası	Arpa, Buğday, Çavdar, Dane Mısır, Kanola, Yağlık Ayçiçeği, Çeltik
8	Söğüt Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Çeltik, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut, Soya Fasulyesi, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf, Zeytinyağı
9	Çoruh Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Çay, Çeltik, Dane Mısır, Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut, Triticale, Yulaf
10	Yukarı Fırat Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Dane Mısır, Kuru Fasulye, Nohut, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf
11	Kıyı Ege Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Çeltik, Dane Mısır, Kuru Fasulye, Kütlü Pamuk, Mercimek, Nohut, Soya Fasulyesi, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf, Zeytinyağı

12	Van Gölü Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Dane Mısır, Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut, Yağlık Ayçiçeği
13	Erciyes Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf
14	Kaz Dağları Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Çeltik, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Kütlü Pamuk, Mercimek, Nohut, Soya Fasulyesi, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf, Zeytinyağı
15	İç Ege Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Kütlü Pamuk, Mercimek, Nohut, Soya Fasulyesi, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf, Zeytinyağı
16	Gediz Havzası	Arpa, Buğday, Çavdar, Dane Mısır, Kanola, Kütlü Pamuk, Mercimek, Nohut, Soya Fasulyesi, Triticale, Yulaf, Zeytinyağı
17	Meriç Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Çeltik, Dane Mısır, Kanola, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf
18	Yeşilirmak Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Çeltik, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut, Soya Fasulyesi, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf
19	Orta Karadeniz Havzası	Arpa, Buğday, Çavdar, Çay, Çeltik, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Soya Fasulyesi, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf
20	Karacadağ Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çeltik, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Kütlü Pamuk, Mercimek, Nohut, Soya Fasulyesi, Yağlık Ayçiçeği, Zeytinyağı
21	Zap Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çeltik, Dane Mısır, Kuru Fasulye, Kütlü Pamuk, Mercimek, Nohut
22	GAP Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çeltik, Dane Mısır, Kanola, Kütlü Pamuk, Mercimek, Nohut, Soya Fasulyesi, Yağlık Ayçiçeği, Zeytinyağı
23	Batı GAP Havzası	Arpa, Buğday, Dane Mısır, Kuru Fasulye, Kütlü Pamuk, Mercimek, Nohut, Soya Fasulyesi, Yağlık Ayçiçeği, Zeytinyağı
24	Doğu Akdeniz Havzası	Arpa, Buğday, Çavdar, Dane Mısır, Kanola, Kütlü Pamuk, Mercimek, Nohut, Soya Fasulyesi, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf, Zeytinyağı
25	Kıyı Akdeniz Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Çeltik, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Kütlü Pamuk, Nohut, Soya Fasulyesi, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf, Zeytinyağı
26	Ege Yayla Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Dane Mısır, Kuru Fasulye, Kütlü Pamuk, Nohut, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf, Zeytinyağı
27	Orta Kızılırmak Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Çeltik, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf
28	Orta Anadolu Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut, Soya Fasulyesi, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf
29	Fırat Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Kütlü Pamuk, Mercimek, Nohut, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Zeytinyağı
30	Göller Havzası	Arpa, Aspir, Buğday, Çavdar, Dane Mısır, Kanola, Kuru Fasulye, Mercimek, Nohut, Soya Fasulyesi, Triticale, Yağlık Ayçiçeği, Yulaf, Zeytinyağı